

cions de la comarca, la qual fins ara era gairebé inconneguda pel que fa a la seva prehistòria. La part relativa als megalits, molt nombrosos, ha estat especialment estudiada pel conservador del Museu, Mossèn Serra i Vilaró, i serà aviat publicada per l'INSTITUT.

Museu Municipal de Manresa

En agost de 1882, es va celebrar a Manresa una *Exposició retrospectiva*. Fou organitzada pels administradors de la Confraria dels Sants Màrtirs patrons de la Ciutat, i entitats, corporacions i

Fig. 698. — Detall d'una sala del Museu de Manresa

particulars van abocar-hi molts dels objectes arqueològics i artístics que posseïen. Aquesta exposició fou l'origen remot del Museu Municipal de Manresa, perquè tot seguit va néixer la idea de crear-lo.

Amb tot, van haver de passar bastants anys abans que la inauguració pública del Museu tingués lloc. Fou aquesta el dia primer de setembre de 1896, i es troba instal·lat en dues grans sales de les Cases Consistorials. Entre els objectes més importants que s'hi conserven cal esmentar, els trobats en la necròpolis romana descoberta en 1905, en les excavacions del Puig Cardoner, una sèrie de capitells gòtics, uns finestrals gòtics amb columnetes, procedents de can Pequera i de la Casa de les Beates, i les mènsules de dos sarcòfecs del XV^{en} segle.

Museu Arqueològic Diocesà de Mallorca

Entre les moltes i lloabilíssimes iniciatives del Bisbe Campins, un dels més il·lustres que hagin mai ocupat la Seu de Mallorca, va figurar, com a singularment propícia per a la cultura de les illes, la de fundar un Museu on s'anessin aplegant les riqueses artístiques i arqueològiques fins aleshores molt disperses. Dins el Palau Episcopal va fer-ne disposar l'edifici. En

l'any 1914 hi tingué lloc una notable exposició d'Art Cristià. Però la solemne inauguració del Museu no va poder ésser una bella realitat fins al 23 de febrer de 1916, quan, ja mort el Bisbe Campins, els seguidors de la seva obra van acabar vencent totes les dificultats que s'hi oposaven. El Museu de la meritíssima Societat Arqueològica Luliana, instal·lat fins aleshores en el Col·legi de la Sapiència, va passar íntegrament a formar part del novell Museu Diocesà. La Cúria Eclesiàstica va sostenir generosament les despeses d'instal·lació.

El Museu Diocesà de Mallorca així fundat ha anat desenrotllant-se lentament, dirigit per una Junta de Patronat, i sostingut per l'Il·lm. Capítol de Canonges i la Venerable Confraria de Sant Pere i Sant Bernat. Posant en pràctica un dels pensaments de l'il·lustre fundador s'hi han donat cursos i conferències sobre temes artístics i científics. Aquests cursos i conferències que s'han vist molt concorreguts, han aconseguit el seu lloable propòsit d'atraure l'atenció i l'interès d'una intel·lectualitat selecta i de formar entorn del Museu Diocesà aquella atmòsfera de simpatia i de confiança que tan facilita la tasca als directors de tota empresa cultural.

Entre les col·leccions que integren el Museu cal esmentar, principalment, la col·lecció de tro-

balles prehistòriques, una de les més completes que existeixen d'objectes pertanyents a les primitives civilitzacions de les Balears, i és d'esperar que l'activitat i la bona voluntat dels directors del Museu aniran omplint les llacunes que inevitablement resten encara en la col·lecció.

Una altra sèrie molt important dins el Museu és la de retaules, pertanyents la major part als segles XIV i XV, d'un alt interès històric i artístic. Hi destaquen la magnífica taula d'En Pere Visart, procedent de Sant Antoni, representant Sant Jordi a cavall; la pradella d'aquesta taula, que representa al rei Jaume entrant en la ciutat; i la taula del segle XIII amb vint-i-quatre passatges de la vida, passió i mort de Jesus-Crist, procedent del convent de Santa Clara, taula de factura italiana segons totes les apariències. D'aquestes i de moltes altres s'han fet detinguts estudis, publicats en el *Bolletí de la Societat Arqueològica Luliana*.

La col·lecció d'estàtues presenta una menor importància. I la resta del Museu està formada per objectes d'un vívid interès local.

Restauració del portal de Mura. — El trasllat i restauració del de Santa Maria de Besalú

Mura és un poble ombriu situat en el fons d'un replec de Sant Llorenç del Munt, la típica muntanya coronada del famós monastir romànic del segle XI. En ella hi ha una església d'una nau del segon període romànic construïda conservant un mur decorat amb les típiques arcuacions del segle XI. De l'església, del segle XII o XIII, restava l'absis i un portal amagat dintre un cancell que el feia quasi invisible (1). El portal és d'una sola arcuació amb un timpà amb la represen-

Fig. 699. — Portal de l'església de Mura

tació de l'adoració dels Reis. Al centre hi ha la Verge amb l'infant Jesús; dos àngels l'incensen; al cel hi brilla l'estrella guiadora dels Reis d'Orient. Aquests s'hi dirigeixen arrenclerats i hieràtics, a excepció del tercer que presenta la testa girada esguardant enrera. Simètric amb els tres Reis hi ha una figura encaputxada i barbada apoiant-se en un bastó, que sembla ésser Sant Josep, a qui acompanya altra figura indesxifrable.

(1) Vegi's PUIG I CADAFALCH, FALGUERA I GODAY: *L'Arquitectura Romànica a Catalunya*, vol. III, figs. 256, 257 i 1183.